

Goedkeuring van het op 22 December 1930 te Oslo gesloten verdrag tot economische toenadering met bijbehorend protocol.

42.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPORTEURS over het ontwerp van wet tot goedkeuring van het op 22 December 1930 te Oslo gesloten verdrag tot economische toenadering met bijbehorend protocol.

§ 1. Bij het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp verklaarden verscheidene leden hunne instemming met het daarbij ter goedkeuring aangeboden verdrag. Ofschoon de beteekenis daarvan niet moet worden overschat, waren deze leden toch van meening, dat uit de hier aanvaarde samenwerking iets goeds kan groeien, hetgeen voor ons land van beteekenis zou kunnen zijn, te meer, nu de groote Rijken, waar de voornaamste afnemers der Nederlandsche producten wonen, in steeds sterkere mate omringd worden door tariefmuren en er zelfs kans schijnt te bestaan, dat Groot-Brittannië, het klassieke land van den vrijhandel, zijne handelspolitiek eerlang ingrijpend zal veranderen.

Andere leden beschouwden dit verdrag slechts als een schoon gebaar, waaraan men niettemin zijne medewerking moeilijk kan ontzeggen. Deze leden hadden zich zelfs afgevraagd, of het van juist beleid getuigt, het tot stand komen van dergelijke verdragen in de toekomst te bevorderen. In de practijk blijken zij meestal eene teleurstelling, omdat de redactie der verschillende artikelen zoo ruim is, dat eenvormige toepassing vrijwel eene illusie is. Op deze wijze wordt aan het gezag van een verdrag ernstig afbreuk gedaan, hetgeen vooral treft, indien het te Genève afgesloten tractaten of overeenkomsten geldt, aan welke waarde op het gebied der handelspolitiek steeds meer wordt getwijfeld.

Algemeen juichte men echter toe, dat ook België tot de verdragsluitende partijen behoort. De economische positie van dat land en het onze is van dien aard, dat een intensief, wederzijdsch handelsverkeer tusschen beide Staten mogelijk is en meer dan ooit behoort te worden bevorderd, nu onze uitvoer in andere richting allengs wordt bemoeilijkt. Zoowel voor België als voor Nederland kan economische samenwerking slechts voordeelen bieden.

§ 2. Eenige leden verklaarden, dat huns inziens ten onrechte onze vertegenwoordigers te Oslo het standpunt hebben ingenomen, dat in Nederland het beginsel van den vrijhandel nog wordt toegepast. Zij waren van oordeel, dat ons tarief, waarin invoerrechten voorkomen van een zoo beschermend karakter als 50 pct. van de waarde van het in te voeren artikel, niet verdient te worden gekenschetst als te zijn eene toepassing van het vrijhandelsbeginsel. Ook omdat in de andere Staten, die deel hebben genomen aan de conferentie te Oslo, hooge invoerrechten worden geheven, kan men bezwaarlijk spreken van een blok van vrijhandelaren.

Hiertegen werd aangevoerd, dat het niet aangaat, enkele uitzonderingscijfers aan te halen als typen van het Nederlandsche tarief en voorts, dat het begrip vrijhandel in betrekkelijken zin moet worden opgevat. In vergelijking met de tarieven, in andere landen geheven, is het onze, waarbij in verreweg de meeste gevallen 8 pct. van de waarde van het in te voeren artikel wordt geheven, wel degelijk nog als een vrijhandelstarief te qualificeren.

De leden, het eerste aan het woord, konden zich met dit bescheid niet vereenigen. Wat ons land in het bijzonder betreft, gaat de in de vorige alinea weergegeven redeneering huns inziens

juist te minder op, nu onlangs een wetsvoorstel werd ingediend, bedoelende verhooging van het invoerrecht hier te lande met 25 pct.

§ 3. In verband met de hierboven weergegeven opmerking, dat sinds de totstandkoming van het verdrag van Oslo in verschillende der contracteerende Staten de invoerrechten zijn verhoogd, zou men gaarne vernemen, welk recht in de vijf landen wordt geheven van wollen en katoenen stoffen, tuinbouwproducten, tarwemeel en -bloem, oliën en vetten, machinerieën, gemaakte kledingstukken en tapijten.

Enkele leden vestigden er de aandacht op, dat in Zweden op verscheidene artikelen zeer hooge invoerrechten worden geheven, welke in vele gevallen 70 à 80 pct. van de waarde bedragen en soms nog daarboven uitgaan. Ten bewijze hiervan vermeldden deze leden artikelen als aardappelmeel, gelatine in bladvorm, manufacturen van kunstzijde vervaardigd e.d., welke invoer speciaal van deze hooge rechten schade ondervindt.

Dezelfde leden merkten nog op, dat in Denemarken verschillende belemmeringen bestaan, doordien de invoer van bepaalde soorten van goederen als bij voorbeeld schoenen en elektrische toestellen aan zeer gestrengde keuringsvoorschriften is gebonden, welke geheel afwijken van de voorwaarden, waaronder in andere landen de invoer van dergelijke artikelen geschiedt. Deze leden wenschten de vraag te stellen, of de Regeering ook voornemens is te trachten deze belemmeringen allengs te doen verdwijnen en of het in de bedoeling ligt, dat Nederland, bij dreigende verhooging van het tarief in andere landen, gezamenlijk met de vier andere Mogendheden, wier vertegenwoordigers dit verdrag hebben ondertekend, stappen zal doen om te trachten op dit gebied verlagings der invoerrechten te verkrijgen.

§ 4. Sommige leden waren van meening, dat de samenwerking der vijf Staten er niet toe mag leiden, dat wederzijds voorkeurrechten zouden worden verleend, welke niet zouden gelden voor de Staten, die buiten het verdrag tot economische toenadering staan. De meestbegunstigingsclausule zou dit niet toelaten en zelfs door dusdanige overeenkomsten verzwakt worden. Nederland dient volgens deze leden er voor te waken, dat die clausule ongerept blijft en er toe mede te werken, dat elke verzwakking harer beteekenis zooveel mogelijk worde voorkomen. Nu de uitslag van de verkiezingen voor het Britsche Parlement de vooruitzichten voor den vrijhandel in Engeland niet verbeterd heeft en Nederland meer en meer alleen komt te staan in zijne handhaving van dat beginsel, dient onze Regeering nog meer dan vroeger er voor op te komen, dat de meestbegunstigingsclausule de pijler blijft van de Nederlandsche handelspolitiek.

Een lid verklaarde zich niet te kunnen vereenigen met het antwoord, hetwelk de Regeering heeft gegeven op de opmerking, gemaakt in § 5, tweede alinea, van het Voorloopig Verslag, door de Tweede Kamer over dit wetsontwerp uitgebracht, betreffende het zijns inziens niet juiste standpunt bereids door de Regeering uiteengezet in de vergadering der Tweede Kamer van 28 April 1931, ter gelegenheid der interpellatie-KORTENHORST. Dit lid achtte het niet in overeenstemming met de tot dusverre hier te lande gevolgde handelspolitiek, dat de Nederlandsche Regeering tracht het standpunt ingang te doen vinden, dat tegemoetkomingen, door landen met eene protectionistische handelspolitiek verleend aan landen met eene tegenovergestelde handelspolitiek, niet krachtens de meestbegunstiging ten deel behoeven te vallen aan andere landen.

Ook in de Memorie van Antwoord op het bovengenoemde verslag heeft de Regeering blijkbaar de stelling aanvaard (blz. 5, tweede alinea), dat het hier eene afwijking geldt, „die billijk geacht en verdedigd wordt”. De tekst is echter niet geheel duidelijk en er blijkt niet met zekerheid uit, of de uitdrukking „billijk achten en verdedigen” betrekking heeft op het standpunt der Regeering of op dat van derden.

Dit lid zou gaarne een antwoord ontvangen op de vraag, of de Regeering het in overeenstemming acht met eene goede toe-

Goedkeuring van het op 22 December 1930 te Oslo gesloten verdrag tot economische toenadering met bijbehorend protocol.

passing van de meestbegunstiging, indien de verdragsluitende Staten onderling elkaar een lager tarief van inkomende rechten zouden toestaan, hetwelk niet zou gelden voor andere niet aangesloten landen. Of zullen in dat geval die lagere tarieven ook moeten worden toegepast voor invoer van goederen uit alle andere landen? Deze vraag zoude dit lid zoowel met betrekking tot Nederland als tot de overige vier verdragsluitende Staten willen stellen. Wat Nederland betreft, zoo meende dit lid van de Regeering een definitief antwoord te mogen verwachten; wat de overige Staten aangaat, zou dit lid het voldoende achten, de opvatting van de Regeering daaromtrent te vernemen.

§ 5. Enkele leden achtten het een bezwaar, dat een zoo korte termijn van 15 dagen gesteld is, binnen welken het voor eene der verdragsluitende partijen niet geoorloofd zal zijn, tot verhooging harer invoerrechten of tot heffing van nieuwe invoerrechten over te gaan, zonder aan de andere verdragsluitende partijen te hebben kennis gegeven van de ontwerpen of beslissingen, welke er op betrekking hebben. Ook werd de hiermede in verband staande bepaling, dat, indien de kennis-

geving niet meer dan 20 dagen voor de inwerkingtreding wordt gedaan, dezelve telegraphisch moet geschieden, wel als noodzakelijk beschouwd, doch tevens als een onaangenaam gevolg van den korten termijn, in artikel 1 van het verdrag gesteld.

§ 6. Een lid zou gaarne nader worden ingelicht omtrent de beteekenis van de in den Franschen tekst van artikel 3 voorkomende woorden: „le jour même”.

Is dit de dag, waarop de beslissing wordt genomen, of wel de dag, waarop de maatregel ingaat?

Aldus vastgesteld den 25sten November 1931.

ANEMA.

TER HAAR.

KOSTER.

SERRARENS.

VAN EMBDEN.

Goedkeuring van het op 22 December 1930 te Oslo gesloten verdrag tot economische toenadering met bijbehorend protocol.

42.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot goedkeuring van het op 22 December 1930 te *Oslo* gesloten verdrag tot economische toenadering met bijbehorend protocol.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. Met voldoening hebben de ondergeteekenden kennis genomen van de betuiging van instemming van verscheidene leden met het ter goedkeuring aangeboden verdrag. Zij zijn het met deze leden eens, dat de beteekenis van het verdrag niet moet worden overschat, maar dat uit de hier geregelde samenwerking zeker iets goeds kan groeien, hetgeen vooral van beteekenis kan zijn in verband met de handelspolitiek, die door de groote Rijken wordt gevoerd. Nu inmiddels Engeland begonnen is met het nemen van maatregelen, die de vrijheid van invoer zeer beperken, en reeds thans meer en verder strekkende maatregelen zijn aangekondigd, zullen de hier aan het woord zijnde leden in hun aanvankelijke opvatting ongetwijfeld bevestigd zijn.

Met de meening van de leden, die dit verdrag beschouwen als een schoon gebaar en zich hebben afgevraagd, of het wel van juist beleid zou getuigen, als het tot stand komen van dergelijke verdragen in de toekomst zou worden bevorderd, en die van zulke verdragen teleurstelling verwachten, omdat eenvormige toepassing in verband met de ruimheid der redactie vrijwel een illusie zou zijn, kunnen de ondergeteekenden zich moeilijk vereenigen. Immers gaat het in casu om precies aangegeven verplichtingen en bevat het verdrag geen bepalingen, die zooveel speelruimte zouden laten, dat een gezonde toepassing niet zou zijn te wachten. Reeds kan, nu de contracteerende partijen het verdrag onverplicht toepassen in afwachting van de ratificatie, worden geconstateerd, dat de eenvoudige bepalingen, welke het bevat, op zoodanige wijze worden toegepast, dat daartegen in het algemeen geen bedenking behoeft te rijzen en ook uniformiteit, voor zoover die hier geboden zou kunnen zijn, niet ontbreekt. Zeker kan in dit verdrag geen aanleiding gevonden worden voor de vrees, dat het aanzien van internationale verdragen schade er van zou ondervinden.

Dat de medewerking van België in deze aangelegenheid algemeen werd toegejuicht, stemt de ondergeteekenden tot voldoening. Ook naar hun meening is de economische positie van dat land en van Nederland van dien aard, dat een intensief wederzijdsch handelsverkeer mogelijk is en, nu onze uitvoer in andere richting steeds meer wordt bemoeilijkt, behoort te worden bevorderd. De economische samenwerking tusschen Nederland en België, waarvan de Kamer meent, dat zij slechts voordeel kan bieden, heeft de volle aandacht der Regeering, gelijk kan blijken uit het feit, dat sinds eenigen tijd onderhandelingen worden gevoerd tot het afsluiten van een nieuw handelsverdrag met België.

§ 2. De opmerking van eenige leden, dat huns inziens onze vertegenwoordigers te Oslo ten onrechte het standpunt hebben

ingenomen, dat in Nederland het beginsel van den vrijhandel nog wordt toegepast, is den ondergeteekenden niet geheel duidelijk. Het komt hun wel is waar voor, dat zij zich niet behoeven te begeven in het min of meer theoretische debat, door de leden, in deze paragraaf aan het woord, onderling gevoerd, maar tweeërlei meenen zij toch te moeten opmerken. In de eerste plaats komt er, voor zoover zij kunnen nagaan, noch in het verdrag zelf, noch in het onderhavige wetsontwerp en de bijbehorende toelichting iets voor, dat zou wijzen op het innemen van een onjuist standpunt met betrekking tot de vraag, waarover in deze paragraaf van gedachten wordt gewisseld, en is er geen aanleiding om aan te nemen, dat de Nederlandsche onderhandelaar te Oslo den feitelijken toestand, die hier te lande met betrekking tot de handelspolitiek bestaat, uit het oog zou hebben verloren. Het tweede, dat zij meenen te moeten releveeren, is, dat Nederland steeds behoort heeft tot die zeer weinige landen, welke niet met woorden alleen, maar ook met daden, zich warme voorstanders van vrijheid van handel en verkeer hebben betoond. Een enkele der thans beraamde maatregelen, die op die vrijheid eenige inbreuk maakt, maar niet anders is dan een als tijdelijk aangekondigde noodmaatregel, doet hieraan geen afbreuk.

§ 3. Ter voldoening aan het verzoek, te mogen vernemen, welke rechten in de 5 landen worden geheven van wollen en katoenen stoffen, tuinbouwproducten, tarwemeel en -bloem, oliën en vetten, machinerieën, gemaakte kledingstukken en tapijten, zullen de ondergeteekenden een Nota, de gewenschte gegevens bevattende, doen opstellen, welke zoodra mogelijk ter griffie van de Kamer zal worden gedeponereerd.

Het is juist, dat in Zweden van verscheidene artikelen zeer hoge invoerrechten worden geheven. Zulks heeft reeds lang de aandacht der Regeering beziggehouden. Aangezien dit punt in de Kamer belangstelling vindt, zullen de ondergeteekenden aan de opgave, in de vorige alinea bedoeld, toevoegen een lijst van artikelen, welke in Zweden aan hoge rechten, als hier gesignaleerd, zijn onderworpen, met opgave van de rechten zooals zij op dit oogenblik zijn.

Hetgeen dezelfde leden opmerken ten aanzien van Denemarken, is der Regeering evenmin ontgaan, is veeleer door haar in verband met het onderhavig verdrag in studie genomen. De vraag dezer leden, of de Regeering voornemens is, te trachten deze belemmeringen allengs te doen verdwijnen, kan in dien zin bevestigend beantwoord worden, dat het, zooals ook reeds in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer te dezer zake is medegedeeld, in de bedoeling der Regeering ligt, te trachten het daarheen te sturen, dat het systeem van het verdrag van Oslo in de toekomst wordt uitgebreid tot andere onderwerpen dan waarop het thans slaat, o. m. op onderwerpen als door de leden, hier aan het woord, gereleveerd. Het is wel is waar niet uitgesloten, dat Nederland bij dreigende verhooging van het tarief in andere landen gezamenlijk met de 4 andere Mogendheden, wier vertegenwoordigers dit verdrag hebben onderteekend, stappen zou doen om te trachten het gevaar af te wenden, maar of en in hoeverre zulks practisch zou dienen te geschieden, moet e. q. in elk geval afzonderlijk worden beoordeeld.

§ 4. De ondergeteekenden zijn het eens met de meening der leden, die oordeelen, dat de samenwerking tusschen de vijf Staten er niet toe mag leiden, dat wederzijds voorkeursrechten zouden worden verleend, welke niet zouden gelden voor de Staten, die buiten dit verdrag staan. Dat zou zeker de meestbegunstiging niet toelaten en een dergelijke schending van de overeenkomsten, die clausele bevattende, kan van de Regeering niet verwacht worden. Inderdaad komt het er op aan, dat de clausele ongerept blijft en dus elke schending er van zooveel mogelijk wordt voorkomen. Dat hetgeen in Engeland plaats vindt voor de Regeering reden zou zijn, nog meer dan vroeger er voor op te komen, dat de meestbegunstigingsclausele de pijler blijft van de Nederlandsche handelspolitiek, kunnen de ondergeteekenden

Goedkeuring van het op 22 December 1930 te Oslo gesloten verdrag tot economische toenadering met bijbehorend protocol.

kenden alleen hierom niet inzien, wijl Engeland, dat even sterk als Nederland steeds aan de meestbegunstiging heeft vastgehouden, voor zooveel kan worden nagegaan niet het voornemen heeft om van een strikte toepassing der clause af te wijken.

Wat betreft de vraag, of het al dan niet in overeenstemming met de tot dusver hier te lande gevolgde handelspolitiek zou zijn als de Nederlandsche Regeering trachtte het standpunt ingang te doen vinden, dat tegemoetkomingen, door landen met een protectionistische handelspolitiek verleend aan landen met een tegenovergestelde handelspolitiek, niet krachtens de meestbegunstiging ten deel behoeven te vallen aan andere landen, merken ondergeteekenden op, dat zij zich te dezer zake wel zeer voorzichtig hebben uitgedrukt. Immers, wanneer gezegd wordt, dat het hier een afwijking geldt, „die billijk geacht en verdedigd wordt”, dan is daaruit niet te lezen, dat de Regeering bezwaren, daaraan verbonden, niet zou zien en het hierbedoelde systeem zonder meer zou aanvaarden, maar alleen het constateeren van het feit, dat, objectief beschouwd, dit systeem billijk geacht wordt en verdediging vindt. Intusschen heeft de Regeering zich zeker bij verschillende gelegenheden ten gunste van dit systeem uitgelaten. Zij heeft gemeend, daarmede niets te doen, dat zou strijden met een goed opgevatte meestbegunstiging, noch met de tot dusver gevolgde handelspolitiek. Immers, wat het eerste punt betreft, moet worden opgemerkt, dat het hier zou gelden een uitzondering op de meestbegunstiging, waartoe vooraf bij algemeene conventie zou moeten worden besloten, zoodat dus eigenlijk afstand gedaan zou worden van de meestbegunstiging door die Staten, die zich zouden willen voorbehouden protectionistische politiek te blijven voeren, hoewel een groep andere Staten die politiek zou hebben prijsgegeven. De aanvaarding eener dergelijke opoffering van een recht komt geenszins neer op schending van dat recht. In de tweede plaats moet er de aandacht op worden gevestigd, dat het hier gedachte systeem, werd het verwezenlijkt, een nieuw element zou brengen in de handelspolitiek der wereld, een punt, ten aanzien waarvan ook ons land zich nimmer in gunstigen of ongunstigen zin uitgesproken heeft. In verband hiermede zij er op gewezen, dat, zooals uit het aangevoerde reeds blijkt, in de vierde alinea de quaestie niet duidelijk gesteld is, wijl daar de indruk gewekt wordt als zouden c. q. eenige Staten elkander onderling een verlaagd tarief van inkomende rechten toestaan, *hetwelk tegen den wensch of althans zonder de medewerking van andere* — meestbegunstigde — Staten niet voor dezen zou gelden. Dit laatste is niet juist.

§ 5. De ondergeteekenden zijn het eens met de leden, die het een bezwaar achten, dat een termijn van slechts 15 dagen gesteld is binnen welken het voor een verdragsluitende partij niet geoorloofd zal zijn tot verhooging van haar invoerrechten of tot heffing van nieuwe invoerrechten over te gaan. Wat Nederland betreft had zeker een ruimere termijn gesteld kunnen wor-

den, omdat elke wijziging van het tarief van invoerrechten hier te lande bij de wet plaats vindt en ons parlementaire systeem het schielijk tot stand brengen van zulk een wet niet wel inogelijk maakt, maar het bleek, dat de andere Staten, die andere legislatieve en parlementaire gewoonten en regelen hebben, op een korten termijn gesteld waren. Afdoende reden om zich tegen den gewraakten termijn ernstig te verzetten was er niet.

§ 6. Artikel 3 is aldus te lezen, dat de mededeeling, in den tweeden zin van het artikel bedoeld, uiterlijk gedaan kan worden, en dan telegrafisch, op den dag, waarop een maatregel in werking treedt.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
BEELAERTS VAN BLOKLAND.

*De Minister van Staat,
Minister van Binnenlandsche Zaken
en Landbouw,*

RUYS DE BEERENBROUCK.

De Minister van Financiën,
DE GEER.

*De Minister van Arbeid,
Handel en Nijverheid,*
T. J. VERSCHUUR.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 8sten December 1931.

ANEMA.

TER HAAR.

KOSTER.

SERRARENS.

VAN EMBDEN.